

Informe de Conjuntura

Barcelona, desembre 2014

Foment
del Treball Nacional

Via Laietana, 32 · 08003 Barcelona
T. 934 841 200 · F. 934 841 230
foment@foment.com · www.foment.com

Més informació:
Salvador Guillermo (sguillermo@foment.com)
Karina Azar (kazar@foment.com)
Departament d'Economia

TAULA DE CONTINGUT

RESUM EXECUTIU.....	3
ENTORN INTERNACIONAL.....	5
DEMANDA I ACTIVITAT.....	10
MERCAT DE TREBALL.....	14
PREUS I FINANÇAMENT.....	17
SECTOR PÚBLIC.....	21
SECTOR EXTERIOR.....	23

RESUM EXECUTIU

Pel que fa a l'escenari internacional, l'evolució de l'activitat econòmica a Europa va continuar sent feble respecte a l'impuls dels primers mesos de l'any i respecte a les expectatives d'una recuperació més forta. En el tercer trimestre, es va registrar un lleuger repunt de l'economia europea, encara que de forma heterogènia entre països, la qual cosa sembla ser l'element característic de l'actual procés de recuperació a Europa.

El creixement del PIB d'algunes de les principals economies va ser més favorable que en el segon trimestre. Així, l'economia del Regne Unit va continuar en la seva senda d'expansió. Fora de la regió europea, cal destacar que, a EUA es va registrar un nou creixement del PIB i per això la Fed va decidir finalitzar amb el programa de compres d'actius. Al seu torn, a Xina l'activitat econòmica també va créixer, mentre que l'economia japonesa va tornar a decreixer. A la zona euro, l'economia alemanya va registrar un avanç, encara que mínim, mentre que l'economia francesa va tornar a créixer després d'una lleu caiguda en el trimestre anterior. No obstant això, el PIB d'Itàlia es va contreure novament.

Les previsions de la Comissió Europea, del seu informe de tardor, apunten a una recuperació gradual per al conjunt d'Europa, i estima que serà la demanda domèstica el component que impulsi el creixement del PIB en el mig termini. Segons la Comissió, l'actual recuperació econòmica no està sent ni tan forta ni tan ràpida com s'esperava la primavera passada.

D'altra banda, l'FMI, en el seu darrer informe, assenyala que l'economia mundial continua per la via de la recuperació, malgrat els revessos i de les pautes de creixement desigual entre països. Atès que el creixement mundial en el primer semestre va ser menor al previst, l'FMI va rebaixar les seves projeccions de creixement econòmic mundial per aquest any i el 2015. Les perspectives de creixement reflecteixen una important heterogeneïtat tant per a les economies avançades com per a les emergents ja que la recuperació econòmica serà més moderada a Japó i la zona de l'euro, i més ràpida a EUA i les altres regions.

I finalment, l'OCDE també assenyala que el ritme de creixement global continuarà sent moderat en comparació de registres observats en el passat. Les diferències en termes de taxes de creixement entre països i els nivells d'inflació, requeriran de polítiques monetàries diferencials entre economies, la qual cosa podrà ocasionar major volatilitat als mercats financers i de divises. De forma similar que per a l'evolució de l'economia en general, l'OCDE pronostica que els fluxos comercials a nivell mundial es recuperaran després del recent període d'estancament, però a taxes més baixes que les observades abans de la crisi.

Les diferents instàncies de política monetària entre la zona euro i els EUA va continuar afectant el mercat de divises, per la qual cosa va continuar baixant la cotització de la moneda europea malgrat les millors dades macroeconòmiques de la zona euro en general.

Malgrat la feble recuperació a Europa, a Espanya i Catalunya, el PIB va tornar a créixer de forma ininterrompuda en el tercer trimestre de l'any, sota l'impuls de la demanda interna. Això indica que la recuperació econòmica està consolidant-se a nivell local, amb un canvi de model de creixement, on l'aportació per part de la demanda domèstica torna a ser positiu. En aquest sentit, la demanda exterior, comença a registrar contribucions negatives, la qual cosa s'explica pel major augment de les importacions respecte a les exportacions que, en certa forma, pateixen l'atonía del mercat europeu. Aquesta circumstància també es reflecteix en les dades del sector exterior, que van mostrar un dèficit comercial major, no obstant això, les exportacions espanyoles van continuar creixent més que les d'alguns socis comercials.

Per al total d'Espanya, des de la perspectiva de la demanda, va continuar sent destacat l'increment del component de béns d'equip i, quant a l'oferta, destaca el fet que la contracció del sector de la construcció sembla estar detenint-se. A Catalunya, es va mantenir creixement del sector industrial, mentre que en Espanya va ser més feble. No obstant això, va disminuir el VAB del sector primari, mentre que a Espanya va augmentar amb més força. Per la seva banda, la caiguda de la construcció a Catalunya va continuar sent significativa.

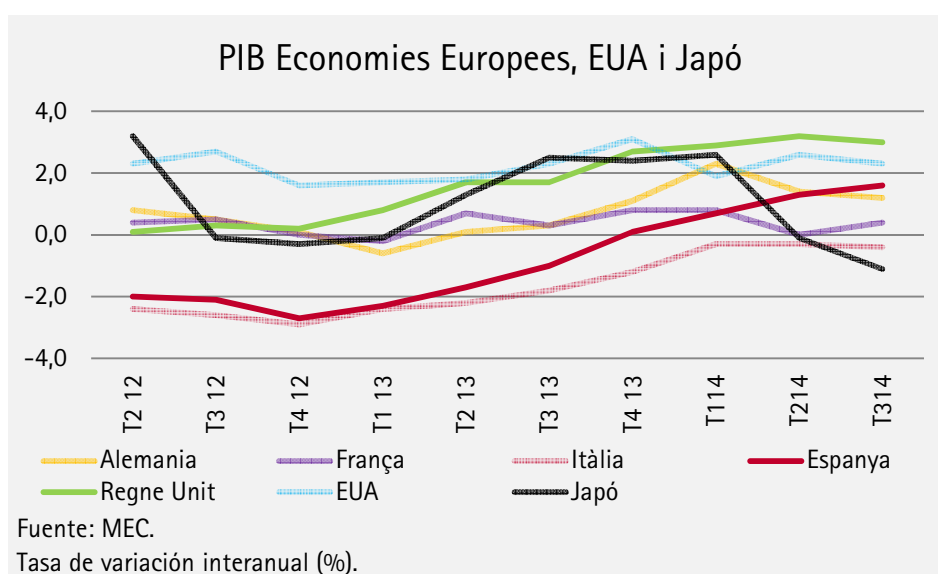
Els bons registres a nivell d'activitat econòmica també es van reflectir en les dades del mercat laboral, que van llançar una reducció de l'atur i un augment de l'ocupació i d'afiliats. A més, els indicadors de curta freqüència -com la xifra de negocis, venda de vehicles, visitants internacionals o fins i tot el consum de ciment i la licitació oficial- van seguir mostrant una evolució favorable, confirmant així la consolidació de la recuperació econòmica, que té lloc en un context macroeconòmic sense tensions de preus, en part, per la caiguda dels preus energètics i, en particular, del petroli, en les recents setmanes.

Finalment, en clau interna, destacar que és molt probable que es compleixi amb l'objectiu de dèficit per aquest any, encara que per a les CCAA serà més difícil, per la qual cosa caldrà compensar amb millores en altres sectors.

ENTORN INTERNACIONAL

Durant el tercer trimestre de l'any –i d'acord a les primeres estimacions d'Eurostat– es va observar un lleuger repunt de l'economia europea. En particular, en termes inter trimestrals, el PIB de la zona euro va créixer un 0,2%, mentre que el de la Unió Europea va augmentar un 0,3%; un ritme major que el registrat en el trimestre anterior (0,1% i 0,2%, respectivament). En termes anuals, les taxes de creixement observades van ser iguals a les del segon trimestre (0,8% i 1,3%, respectivament).

L'evolució de les principals economies europees va millorar respecte al segon trimestre. En aquest sentit, l'economia alemanya va registrar un avanç mínim, del 0,1% intertrimestral, que s'explica per la contribució positiva de la despesa de les famílies i, en menor mesura, per la demanda exterior. L'economia francesa, per la seva banda, va tornar a créixer després d'una lleu caiguda en el segon trimestre, amb una contribució positiva de la demanda interna (tant de les llars com del govern), i una contribució negativa de la demanda exterior, encara que en aquesta ocasió amb una recuperació de les exportacions que s'havien vist minvades en el període anterior. Com a nota negativa, destacar que el PIB d'Itàlia es va contreure novament, un 0,1%, entrant així en recessió tècnica, en registrar dues taxes de creixement negatives consecutives. Cal assenyalar, que l'economia italiana no registra taxes de creixement positives des de la segona meitat del 2011. D'altra banda, l'economia del Regne Unit va continuar en la seva senda d'expansió, amb un augment del PIB del 0,7%, i registrant d'aquesta forma el setè trimestre de creixement consecutiu amb taxes intertrimestrals significatives, que es van mantenir en el rang del 0,5% a l'1,0%.

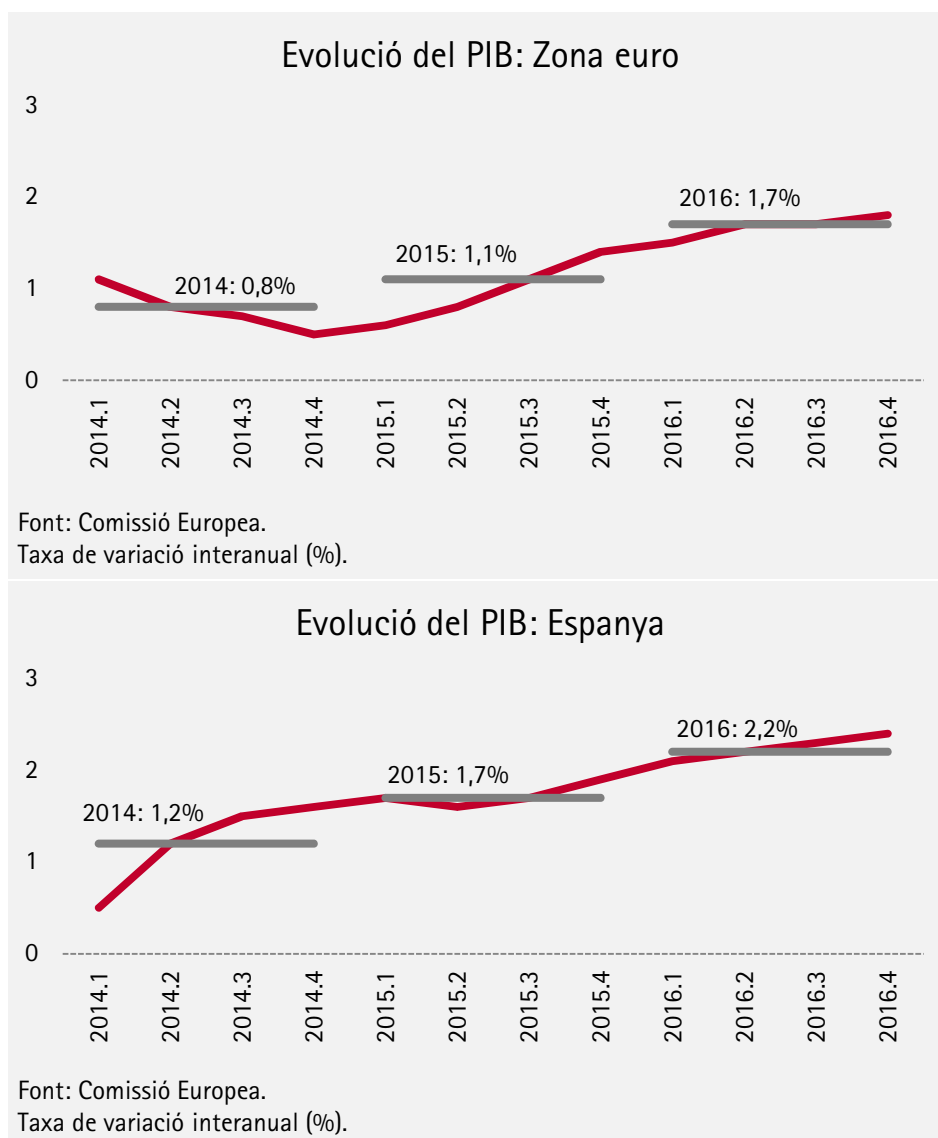
Fora de la regió, a EUA, es va registrar un nou creixement del PIB, el qual va augmentar un 0,9% en termes inter trimestrals, després d'un alça d'1,1% en el trimestre anterior. Per la seva banda, l'economia japonesa sorprenentment va tornar a decreixer –encara que a un ritme més moderat que la forta caiguda registrada en el segon trimestre– baixant un 0,4% intertrimestral durant els mesos de juliol-setembre. Els resultats d'aquest tercer trimestre que impliquen l'entrada de l'economia de Japó en recessió tècnica, han condicionat la decisió de Shinzo Abe de posposar un segon augment impositiu previst per al mes d'octubre de l'any proper, i han portat al primer ministre a convocar

eleccions anticipades amb la finalitat d'obtenir un nou suport a les polítiques econòmiques adoptades per l'actual govern nipó. A Xina, d'altra banda, l'activitat econòmica va créixer un 7,3% anual; dues desenes menys del registrat en el segon trimestre de l'any però així i tot per sobre de les expectatives de mercat. Cal assenyalar, que per complir l'objectiu de creixement econòmic del govern per aquest any (7,5%), l'economia xinesa hauria de créixer molt per a dalt de l'actual nivell.

Pel que fa a la política monetària, en la seva reunió d'octubre, la Fed va decidir finalitzar amb el programa de compres d'actius a la llum de les condicions favorables relatives al mercat de treball i l'economia en general. Per la seva banda, el BCE, en la seva última reunió, va decidir mantenir els tipus d'interès de referència i es va emfatitzar en la posició unànime del Consell de Govern d'adoptar instruments no convencionals en cas que sigui necessari afrontar els riscos derivats d'un període perllongat de molt baixa inflació.

La Comissió Europea va elaborar les projeccions del mes de novembre, prenent com a escenari base un context de condicions econòmiques globals menys favorables que han afectat negativament els nivells de confiança a la regió, a més dels factors idiosincràtics d'Europa, com poden ser l'elevat pes dels nivells d'endeutament públic i privat i la persistent fragmentació financera. Aquests problemes han generat el desenvolupament d'un esquema ritmes de creixement diferents entre les economies europees. Per tant, les previsions de la Comissió apunten a una recuperació gradual per al conjunt d'Europa, mentre que les condicions als mercats financers continuïn sent favorables i la política fiscal es mantingui en una fase neutral en termes generals. La Comissió estima que serà la demanda domèstica el component que impulsi el creixement del PIB en el mig termini i, concretament, per al proper any preveu que la majoria de les economies de la Unió Europea creixeran entorn de l'1,0%. Segons la Comissió l'actual recuperació econòmica no està sent ni tan forta ni tan ràpida com s'esperava la primavera passada. Els nivells d'inflació, d'altra banda, s'aniran recomponent gradualment a mesura que l'economia es recuperi i el preu de les importacions augmenti, com a conseqüència de la depreciació que està experimentant l'euro respecte al dòlar.

Quant a les seves previsions per a Espanya, segons la Comissió, es mantindrà un perfil de creixement econòmic superior a la mitjana de la zona euro durant els propers anys. Cal assenyalar, que la recuperació a Espanya es produirà amb cert avançament en comparació de la zona euro, i que mentre a Europa el creixement trimestral ha anat perdent força al llarg d'aquest any, a Espanya, per contra, ha pres més impuls.

L'FMI, per la seva banda, va presentar en el mes d'octubre el seu informe en el qual analitza l'evolució recent i les perspectives de creixement per a l'economia mundial. En aquest informe s'assenyala que l'economia mundial continua per la via de la recuperació, malgrat els revessos i de les pautes de creixement desigual entre països. Es destaca que "els diferencials s'han comprimit i la volatilitat és molt baixa. No obstant això, això no s'ha traduït en un repunt de la inversió, que s'ha mantingut atenuada, sobretot en les economies avançades". A més, segons l'FMI "alguns problemes a mig termini que antecedeixen a la crisi, com l'impacte de l'envelliment de la població en la força laboral i el feble creixement de productivitat total dels factors, estan reprenent el primer plànol i és necessari abordar-los. Aquests problemes es manifesten en forma de baix creixement potencial en les economies avançades, que podria estar afectant al ritme de la recuperació en l'actualitat, i una reducció del creixement potencial als mercats emergents". En conseqüència, i atès que el creixement mundial en el primer semestre va ser menor al previst, l'FMI va rebaixar les seves projeccions de creixement econòmic mundial per aquest any i el 2015. Les perspectives de creixement reflecteixen una important heterogeneïtat tant per a les economies avançades com per a les emergents. La

recuperació econòmica serà més moderada a Japó i la zona de l'euro, i més ràpida a EUA i les altres regions. Per la seva banda, es preveu que el creixement continuarà sent elevat en les economies emergents d'Àsia, amb una lleu desacceleració a la Xina i un repunt a l'Índia, encara que més atenuat a Brasil i Rússia. L'FMI conclou que "en general existeix una necessitat urgent de reforma estructural per afermar el potencial de creixement o aconseguir un creixement més sostenible".

En aquest sentit, l'OCDE també assenyala que el ritme de creixement global continuarà sent moderat en comparació de registres observats en el passat. En particular, el creixement serà heterogeni tant entre economies avançades com a emergents. El creixement del PIB serà més fort a EUA i Regne Unit que a Europa o Japó. Mentrestant, a la Xina s'espera un creixement menor, alhora que Rússia i Brasil romandran amb taxes de creixement més febles, encara que a l'Índia, per exemple, la recuperació serà ferma. Les diferències en termes de taxes de creixement entre països i els nivells d'inflació, requeriran de polítiques monetàries diferencials entre economies, la qual cosa podrà ocasionar major volatilitat als mercats financers i de divises. De forma similar que per a l'evolució de l'economia en general, l'OCDE pronostica que els fluxos comercials a nivell mundial es recuperaran després del recent període d'estancament, però a taxes més baixes que les observades abans de la crisi.

PREVISIONS FMI								
Taxa de variació anual (%)	PIB		IPC		Compte Corrent		Taxa d'atur	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Estats Units	2,2	3,1	1,6	1,8	0,3	0,2	7,3	7,1
Zona euro	0,8	1,3	0,5	0,9	2,0	1,9	11,6	11,2
Japó	0,9	0,8	2,7	2,0	1,0	1,1	3,7	3,8
Espanya	1,3	1,7	0,0	0,6	0,1	0,4	24,6	23,5
Alemanya	1,4	1,5	0,9	1,2	6,2	5,8	5,3	5,3
Itàlia	-0,2	0,8	0,1	0,5	1,2	1,2	12,6	12,0
Regne Unit	3,2	2,7	1,6	1,8	-4,2	-3,8	6,3	5,8
França	0,4	1,0	0,7	0,9	-1,4	-1,0	10,0	10,0

Font: FMI.

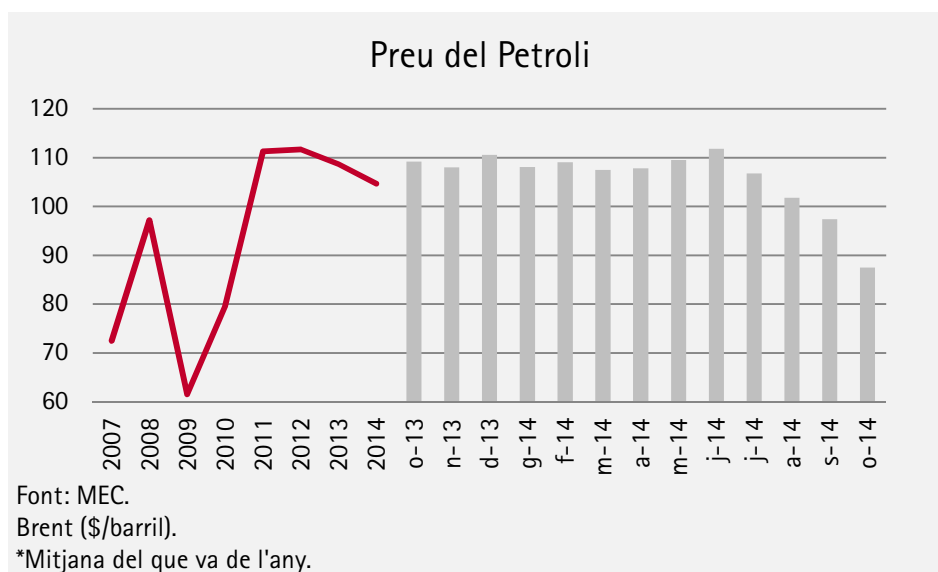
PREVISIONS COMISSIÓ EUROPEA								
Taxa de variació anual (%)	PIB		IPC		Compte Corrent		Taxa d'atur	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Estats Units	2,2	3,1	1,8	2,0	-2,6	-2,7	6,3	5,8
Zona euro	0,8	1,1	0,5	0,8	2,5	2,6	11,6	11,3
Japó	1,1	1,0	2,8	1,6	0,6	0,8	3,8	3,8
Espanya	1,2	1,7	-0,1	0,5	0,5	0,7	24,8	23,5
Alemanya	1,3	1,1	0,9	1,2	7,1	7,1	5,1	5,1
Itàlia	-0,4	0,6	0,2	0,5	1,5	1,5	12,6	12,6
Regne Unit	3,1	2,7	1,5	1,6	-4,0	-3,7	6,2	5,7
França	0,3	0,7	0,6	0,7	-1,9	-1,9	10,4	10,4

Font: Comissió Europea.

PREVISIONS OCDE								
Taxa de variació anual (%)	PIB		IPC		Compte Corrent		Taxa d'atur	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Estats Units	2,2	3,1	1,5	1,7	-2,2	-1,7	6,5	6,0
Zona euro	0,8	1,1	0,7	1,1	3,0	3,1	11,7	11,4
Japó	0,4	0,8	2,6	2,0	0,1	0,9	3,8	3,7
Espanya	1,3	1,7	0,1	0,5	0,7	0,8	25,4	24,4
Alemanya	1,5	1,1	1,1	1,8	7,4	7,2	5,0	4,9
Itàlia	-0,4	0,2	0,5	0,9	1,5	1,8	12,8	12,5
Regne Unit	3,0	2,7	2,0	2,1	-4,8	-4,6	6,9	6,5
França	0,4	0,8	0,9	1,1	-1,7	-1,4	9,9	9,8

Font: OCDE.

Finalment, destacar, pel que fa a l'entorn internacional, que el preu del petroli ha descendit fortament durant les últimes setmanes obeint, principalment, a qüestions relacionades al costat de l'oferta i, en particular, a la decisió de l'OPEP de no modificar a la baixa la seva producció diària. En aquest sentit, després de la reunió de l'OPEP en el mes de novembre, i davant el manteniment del nivell de producció de petroli, el seu preu va experimentar una substancial disminució, que va aconseguir en els últims dies registres per sota dels 70 dòlars el barril, arribant a mínims no observats des de 2009.

DEMANDA I ACTIVITAT

El 27 de novembre l'INE va publicar les dades referides al tercer trimestre de la Comptabilitat Nacional d'Espanya. El PIB espanyol va augmentar un 0,5% en relació al segon trimestre, la qual cosa suposa la cinquena taxa de variació positiva consecutiva registrada en els últims tres anys, i es manté el ritme de creixement observat el trimestre anterior. En termes anuals, el nivell d'activitat econòmica va avançar un 1,6%; registrant la tercera taxa positiva des de mitjan 2011, que a més és tres desenes superior a la del període previ.

La contribució de la demanda exterior al creixement del PIB, en relació a l'any anterior, va ser negativa i d'igual magnitud que en el segon trimestre, mentre que la demanda nacional va contribuir de forma positiva al creixement de l'economia de forma fins i tot més forta que en el període precedent.

La formació bruta de capital fix va mantenir un creixement similar al del segon trimestre de l'any. Cal destacar, el fort, encara que més moderat, augment de la demanda de béns d'equip, d'acord amb l'evolució dels indicadors de producció industrial, xifra de negocis i importacions d'aquesta categoria de béns. La despesa en consum final de les llars va créixer novament i a una taxa més alta que la del trimestre passat. Per la seva banda, la despesa pública va créixer per una altra vegada.

Les exportacions de béns i serveis van tornar a créixer i es van expandir per sobre de l'augment observat en el trimestre precedent. D'igual forma, les importacions van accelerar el seu creixement, incrementant-se amb més força que les exportacions. Atès que el creixement de les importacions va ser superior al de les exportacions, la contribució neta de la demanda exterior al creixement del PIB va resultar negativa per tercer trimestre consecutiu.

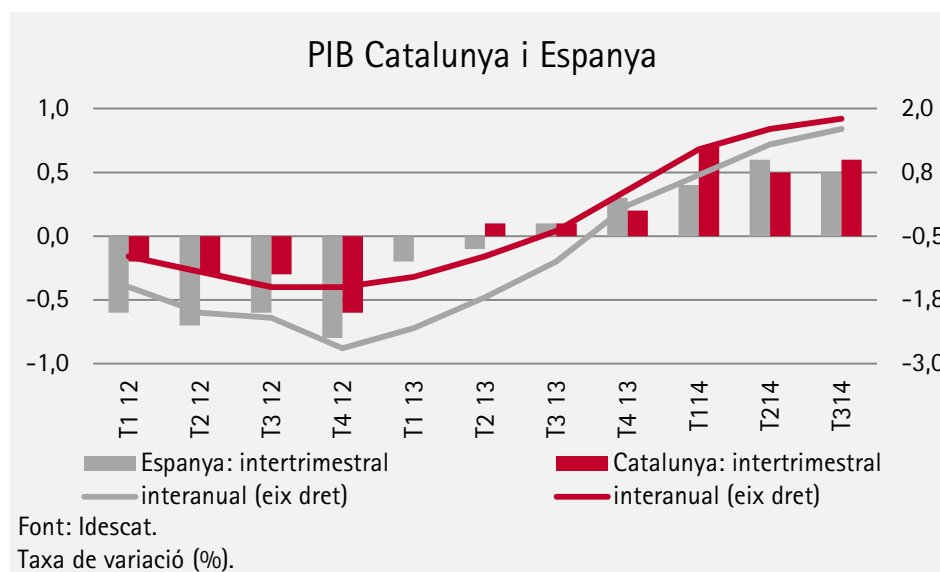
Des del punt de vista de l'oferta, durant el tercer trimestre de 2014, totes les branques d'activitat van registrar una evolució positiva, a excepció de la construcció, encara que amb valors propers a zero. En particular, agricultura i serveis, van augmentar les seves taxes de creixement respecte al trimestre anterior, mentre que el ritme d'expansió de la indústria va ser menor.

ESPANYA: PIB PER COMPONENTS I SECTORS							
Variació interanual (%)	2013				2014		
	T I	T II	T III	T IV	T I	T II	T III
PIB	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,7	1,3	1,6
Components:							
Despesa de les llars	-3,8	-3,1	-2,2	-0,1	1,3	2,3	2,7
Despesa de les AAPP	-4,5	-3,6	-2,4	-1,1	0,5	0,7	0,9
FBCF	-6,3	-5,5	-2,6	-0,5	0,5	3,2	3,1
Exportacions	0,0	7,3	4,9	5,1	6,3	1,5	4,6
Importacions	-7,3	1,3	0,5	3,8	8,9	4,8	8,2
Demanda Interna*	-4,3	-3,5	-2,4	-0,5	1,2	2,2	2,5
Demanda Exterior*	2,1	1,8	1,4	0,5	-0,5	-0,9	-0,9
Oferta:							
Agricultura	5,3	21,9	17,2	18,4	13,9	3,8	8,4
Indústria	-3,3	-2,4	-0,9	-0,5	0,3	1,4	0,9
Construcció	-8,8	-9,6	-8,0	-6,0	-6,1	-1,8	-0,4
Serveis	-1,5	-1,6	-1,1	0,0	0,8	1,3	1,6

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

D'altra banda, l'Idescat va publicar les dades d'avanç del PIB para Catalunya. Durant el tercer trimestre, l'economia catalana va créixer un 1,8% en relació a igual període del 2013 en termes anuals. Aquest registre marca el quart trimestre consecutiu d'augment del PIB, atès que des de l'últim trimestre del 2011 únicament s'havien observat taxes de creixement anuals negatives. Això implica un augment del ritme d'expansió de l'economia catalana respecte a l'increment de l'1,6% del segon trimestre i de l'1,2% del primer. En comparar amb l'evolució del PIB d'Espanya, es constata que la taxa de creixement anual de l'activitat econòmica és dues desenes superior a Catalunya.

11

Des del punt de vista de l'oferta, cal destacar, que es va mantenir el creixement de la indústria a Catalunya i el sector serveis va continuar presentant una evolució positiva. El valor agregat del sector agrícola, per la seva banda, va caure per segon trimestre consecutiu. Cal destacar, que la caiguda en la producció del sector de la construcció va ser molt més moderada que els descensos registrats en trimestres anteriors.

CATALUNYA: PIB PER SECTORS							
Variació interanual (%)	2013				2014		
	T I	T II	T III	T IV	T I	T II	T III
PIB	-1,3	-0,9	-0,4	0,4	1,2	1,6	1,8
Oferta:							
Agricultura	0,1	5,1	3,7	5,9	4,3	-0,1	-1,0
Indústria	0,6	1,4	0,6	1,4	1,5	1,6	1,5
Construcció	-6,9	-6,5	-6,5	-6,9	-6,3	-4,5	-2,6
Serveis	-1,0	-1,1	-0,2	0,8	1,5	2,2	2,4

Font: Idescat.

Quant als indicadors de conjuntura econòmica de curta freqüència, cal destacar que, en línies generals, la seva evolució positiva confirma les dades de creixement registrats del PIB.

En el mes de setembre, l'índex de producció industrial –corregit d'efectes estacionals i de calendari– va augmentar un 1,0% en termes anuals per a Espanya, continuant amb els registres positius observats des d'octubre de l'any passat. Segons la destinació econòmica, els grups que van presentar una evolució favorable de l'índex van ser béns de consum no durador (2,9%), béns d'equip (0,3%) i béns intermedis (2,0%). Per a Catalunya, l'índex general corregit d'efectes de calendari va caure un 2,4%, amb una reducció de tots els sectors (per al total de l'Espanya la variació d'aquest indicador va ser de l'1,1%).

D'altra banda, l'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya va registrar un augment anual del 2,8% durant el mes de setembre en termes desestacionalitzats, la qual cosa implica un any d'augment ininterromputs. L'únic grup que va presentar una variació negativa va ser el d'activitats professionals, científiques i tècniques. Per altra banda, a Catalunya, la pujada de l'índex general va ser del 5,0% anual, per sobre de la mitjana d'Espanya (4,5% amb dades sense desestacionalitzar).

A l'octubre, segons dades de la DGT, la matriculació de turismes a Espanya va registrar un increment del 27,9% anual, i a Catalunya, les matriculacions es van expandir a un ritme similar (29,8%).

El nombre de turistes internacionals va continuar exhibint una evolució molt positiva, i a l'octubre va ascendir a 5,9 milions, creixent un 7,8% en termes anuals, a Espanya. En el que va de l'any el total de turistes ha estat de 58,3 milions. Dins dels principals comprats emissors van destacar Regne Unit, Alemanya i França. El nombre de turistes a Catalunya va pujar un 11,0% i va representar el 25,2% del total (1.487.579 milions de persones), situant-se com la principal comunitat receptora de visitants no residents.

A més, segons l'enquesta de despesa turística, els turistes internacionals que van visitar Espanya a l'octubre van gastar 5.733 milions d'euros, la qual cosa representa un increment del 4,6% en relació al mateix mes de l'any anterior (en el que va de l'any la despesa ha estat de 56.374 milions d'euros, un 7,0% més que en igual període del 2013). Paral·lelament, tant la despesa mitjana diària com la despesa per viatge van disminuir, la qual cosa implica que l'increment de la despesa total es va haver del major nombre de turistes internacionals. A Catalunya, la despesa en el mes d'octubre –que va anar d'1.390 milions d'euros i va representar el 24,3% del total– va pujar més que la mitjana, un 10,2%. En aquest cas, la despesa total va pujar com a conseqüència de l'increment de turistes així com de la despesa mitjana diària (que va anar de 136 euros, superior als 116 euros diaris de mitjana).

Pel que fa al turisme intern, segons l'avanç per al mes d'octubre, els viatges realitzats per residents a Espanya haurien augmentat respecte al mateix mes de l'any anterior, aconseguint els 11,5 milions, amb un major augment dels viatges emissors que interns. No obstant això, durant els primers deu mesos de l'any s'hauria produït una lleugera caiguda respecte a igual període del 2013.

El consum de ciment, durant el mes d'octubre va augmentar un 5,1% en termes interanuals, a Espanya, mentre que a Catalunya, la pujada va ser del 4,3% respecte al mateix mes de l'any anterior. I pel que fa al sector de la construcció, a Espanya, la licitació oficial en construcció es va incrementar un 26,0% en el mes de setembre, per l'impuls de l'obra civil (58,7%), ja que edificació es va contreure (-27,9%). A Catalunya, va créixer tant l'obra civil (40,3%) com l'edificació (5,6%), amb el que el total de licitació es va incrementar un 24,0%.

Finalment, l'índex de confiança del consumidor del CIS, va descendir des dels 86,8 punts a l'octubre fins als 83,6 punts en el mes de novembre. Es tracta de la segona caiguda consecutiva després del creixement observat en el mes de setembre, de manera que el nivell actual es troba per sota del registre del mes de maig. Cal destacar, que el descens de l'índex de confiança del consumidor es va produir per una pitjor valoració de la situació actual així com de les expectatives.

MERCAT DE TREBALL

D'acord amb dades de la EPA, publicats el 23 d'octubre, a Espanya, durant el tercer trimestre del 2014, el nombre d'aturats es va reduir en 195.200 persones, totalitzant 5.427.700 aturats. En conseqüència, la taxa d'atur va baixar fins al 23,7%, dos punts per sota dels registres observats fa dos anys. La sèrie desestacionalitzada ratifica la tendència a la baixa de l'atur, amb una sisena variació negativa consecutiva, que en el tercer trimestre de l'any va ser del 2,1%. En termes anuals, la disminució de l'atur va ser de 515.700 persones. La taxa de variació anual va tornar a ser negativa per quarta vegada consecutiva (-8,7%).

Per sector d'activitat, l'atur va augmentar en agricultura, mentre que en serveis, construcció i indústria va descendir respecte al trimestre anterior. Del total de llars, que es xifra en 18.355.700, el nombre que té a tots els seus membres actius en atur va disminuir en el tercer trimestre, fins als 1.789.400.

L'ocupació va créixer fins a aconseguir 17.504.000 treballadors, la qual cosa implica un increment de 151.000 persones en relació al segon trimestre de l'any. A més, en termes desestacionalitzats es va observar una variació trimestral positiva de l'ocupació (0,4%) per quarta vegada de forma consecutiva. En termes anuals, es van crear 274.000 llocs de treball, és a dir, una recuperació de l'ocupació de l'1,6%; segon registre positiu en sis anys.

L'ocupació del sector públic va descendir en 3.900 persones (2.925.600 en total) però va créixer en l'àmbit privat (14.578.400 en total), amb uns 154.900 treballadors més. Cal destacar, que el total d'assalariats que tenen un contracte temporal va augmentar encara que va pujar el total de contractes indefinits, situant la taxa de temporalitat en el 24,6%, lleugerament superior al registre del trimestre previ.

D'altra banda, el nombre d'actius va disminuir, situant la xifra total en 22.91.700 persones i deixant la taxa d'activitat pràcticament estable en el 59,5%. La variació en termes anuals de la població activa, no obstant això, va tornar a ser negativa (-1,0%).

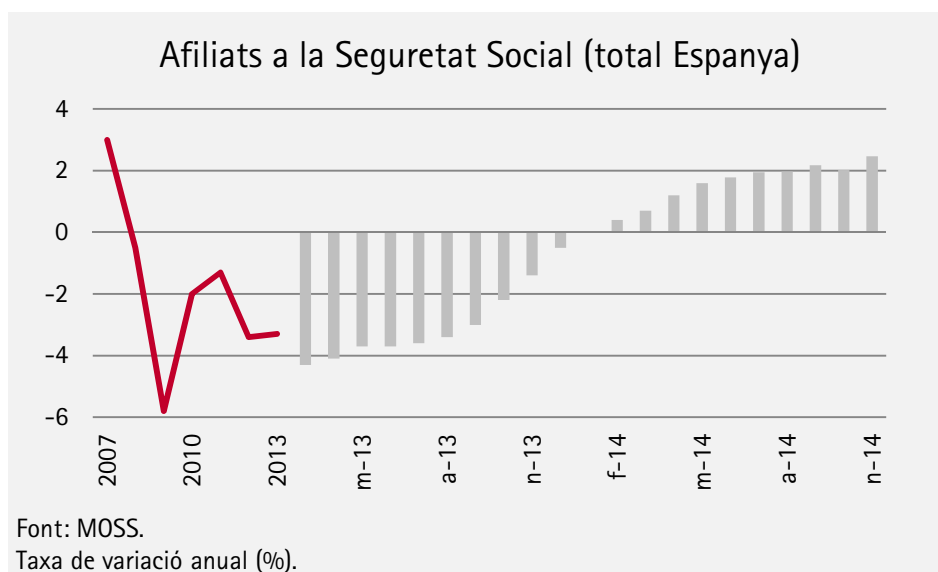
A Catalunya, l'ocupació en el tercer trimestre es va incrementar en 34.800 persones (amb una taxa d'ocupació del: 50,7%); un dels majors augments en relació amb la resta de CCAA. Així mateix va caure el nombre d'actius en 9.600 persones (taxa d'activitat: 62,6%). La taxa d'atur, per la seva banda, es va situar per sota del 20% (19,1%), cosa que no s'observava des del tercer trimestre del 2011. El nombre total d'aturats en el tercer trimestre va ser de 726.100, amb un descens en termes absoluts de 44.400.

EPA TERCER TRIMESTRE 2014		
Milers de persones.	Catalunya	Espanya
Taxa activitat (%)	62,6	59,5
Taxa ocupació (%)	50,7	45,4
Taxa atur (%)	19,1	23,7
Actius	3.800,8	22.931,7
Ocupats	3.074,8	17.504,0
Aturats	726,1	5.427,7

Font: INE, Idescat.

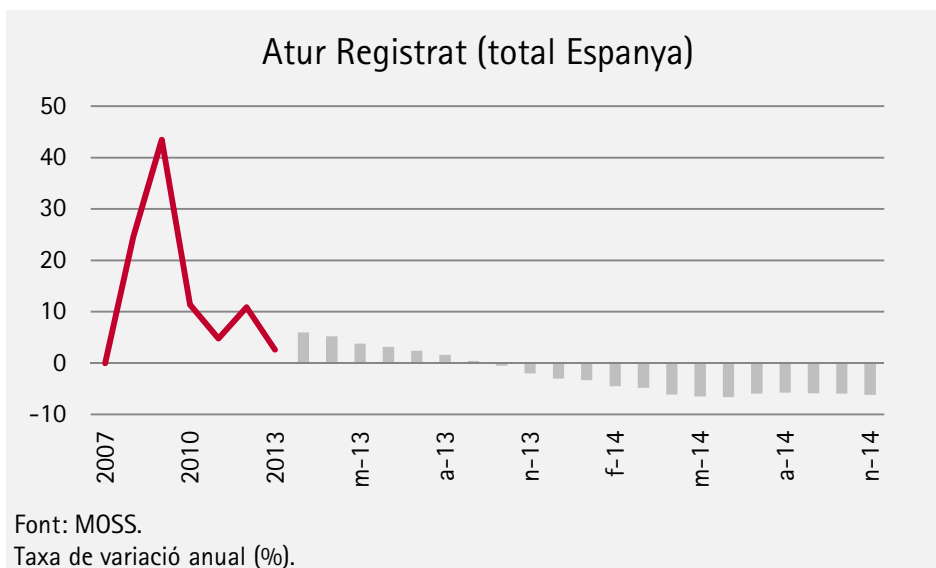
Les dades referides a la seguretat social del mes de novembre indiquen que la mitjana d'afiliats es va incrementar un 2,5% a Espanya en termes anuals (402.209 persones més), aconseguint els 16.695.752. Pel que fa a la variació absoluta mensual de treballadors en alta, es va observar un increment –de 5.232 afiliats–, fet que es ve registrant des de febrer, amb l'excepció del mes d'agost. Cal assenyalar que, en termes desestacionalitzats, l'afiliació va tornar a créixer.

A Catalunya, el nombre d'afiliats es va incrementar de forma superior a la mitjana, amb un augment anual del 2,8% (totalitzant 2.955.006 persones). Així mateix la variació absoluta mensual va marcar una pujada de 806 afiliats.

L'atur registrat, per la seva banda, va baixar un 6,2% a Espanya durant el mes de novembre en relació al mateix mes del 2013, la qual cosa representa un total de 296.792 persones (4.512.116 persones aturades en total). Respecte al mes d'octubre, la desocupació registrada, per la seva banda, va descendir en 14.688 persones, i en termes desestacionalitzats va continuar descendint. En tots els sectors d'activitat es va reduir el nombre de persones en atur respecte al mes anterior, excepte en serveis. A més, va disminuir el nombre d'aturats registrats sense ocupació anterior en 679 persones.

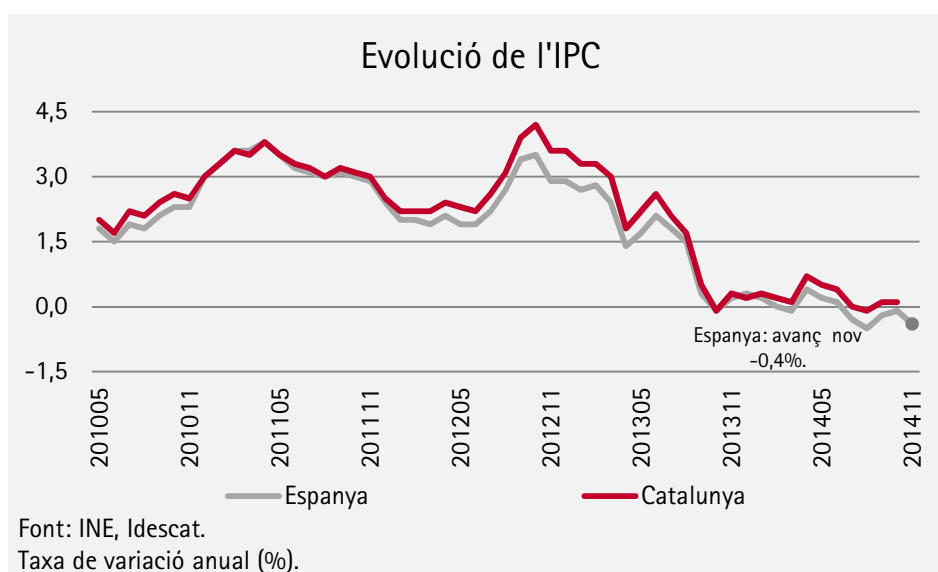
A Catalunya, l'atur registrat, que totalitza unes 581.652 persones, va caure en 5.481 persones d'octubre a novembre i, cal assenyalar, que respecte a novembre de 2013 va disminuir un 8,9% (56.692 persones en atur menys).

PREUS I FINANÇAMENT

La variació anual dels preus en el mes d'octubre va ser negativa a Espanya (-0,1%), encara que respecte als tres mesos anteriors –en els quals també va haver caiguda de l'IPC– s'aprecia una moderació de la reducció. A Catalunya, d'altra banda, es va registrar un lleu increment del nivell general de preus (0,1%).

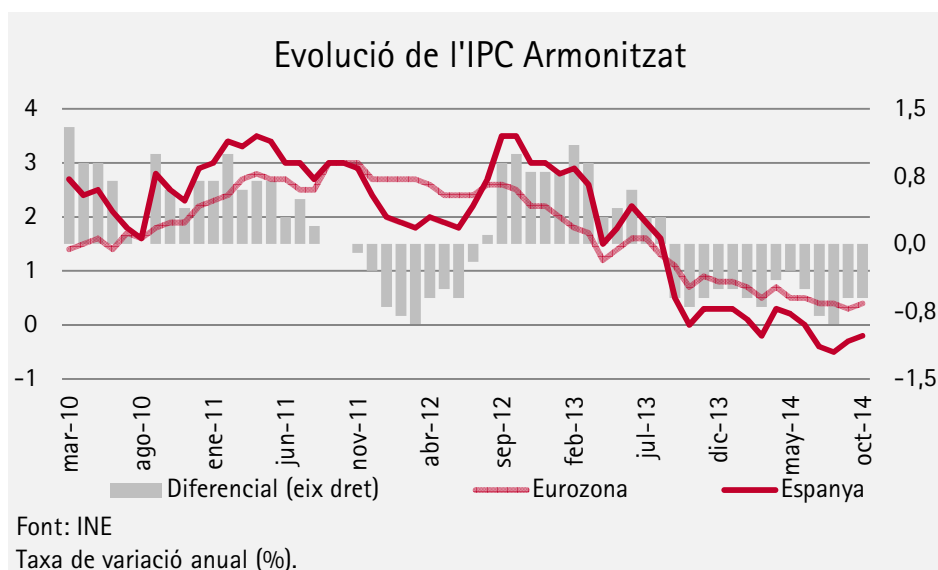
Per al total d'Espanya, l'avançament del mes de novembre indica una inflació anual del -0,4% (arran dels menors preus dels productes energètics), la qual cosa suposaria una reducció de tres desenes respecte al registre d'octubre, sumant així cinc mesos consecutius de taxes de variació negatives en l'IPC.

El grup que va tenir una major influència en la pujada va ser el d'aliments i begudes no alcohòliques, per l'increment dels preus de les fruites fresques i els llegums i hortalisses fresques.

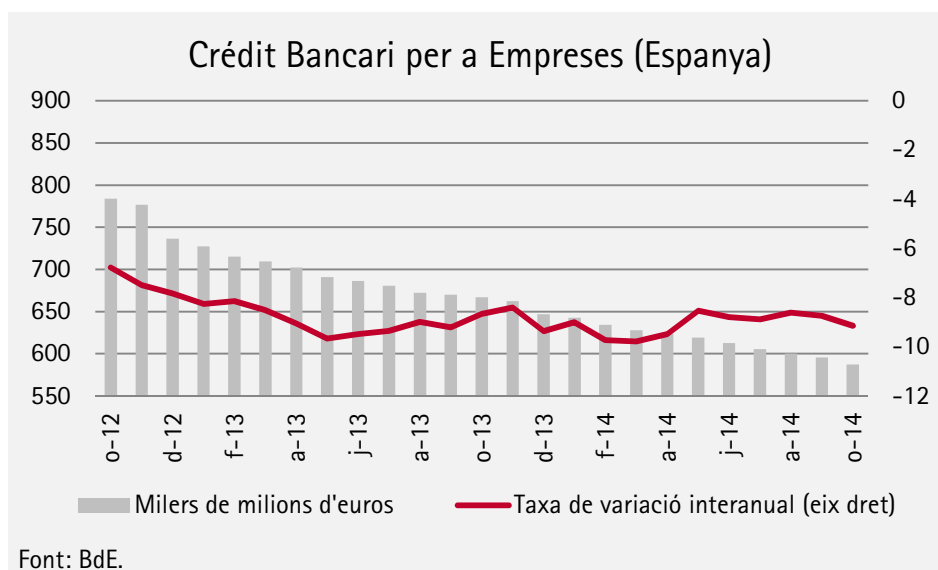
Així mateix, la inflació subjacent –que exclou l'evolució dels preus de productes energètics i d'aliments no elaborats– va coincidir en magnitud i signe amb la variació de l'IPC, igual que la variació de preus a impostos constants (IPC-IC).

En considerar l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– s'aprecia que, el diferencial d'inflació amb la Unió Monetària continua sent negatiu (-0,6 p.p.) ja que l'IPCA a la regió va augmentar un 0,4% mentre que a Espanya va descendir un 0,2% en termes anuals. Cal assenyalar, que aquesta diferència s'ha reduït lleument en els últims dos mesos.

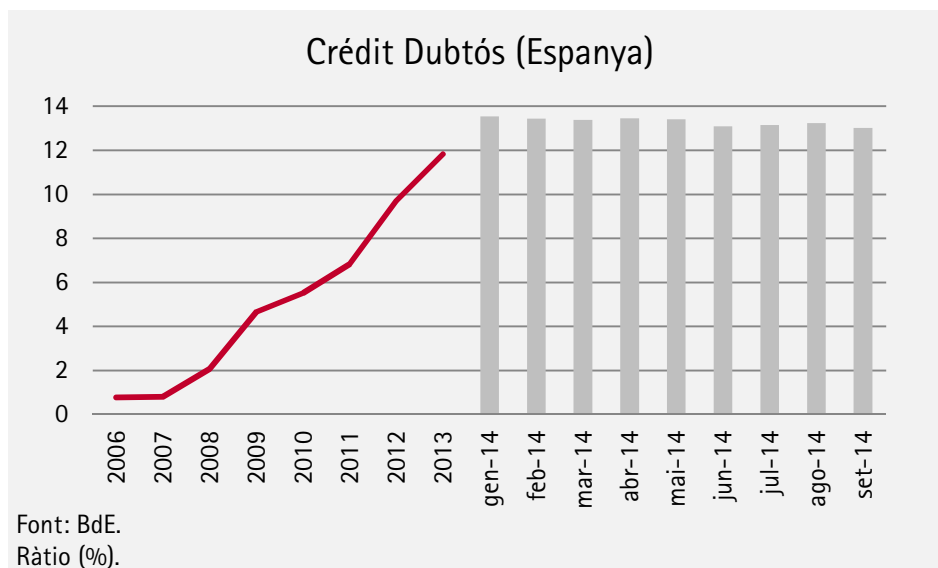
En tant, el finançament de les llars i les ISFLSL continua decreixent però a un ritme més suavitzat, amb una caiguda del 4,0% a l'octubre, en termes anuals. En el cas de les societats no financeres la contracció també persisteix encara que a un ritme superior, amb una deterioració del 5,5%. Cal assenyalar, que dins del finançament de les societats no financeres, el crèdit bancari segueix contraient-se, i a l'octubre es va reduir un 9,2%, un ritme superior al registrat en mesos previs. Els préstecs de l'exterior, d'altra banda, van augmentar un 0,9%. Així mateix el finançament mitjançant valors diferents de les accions va pujar un 3,0%.

18

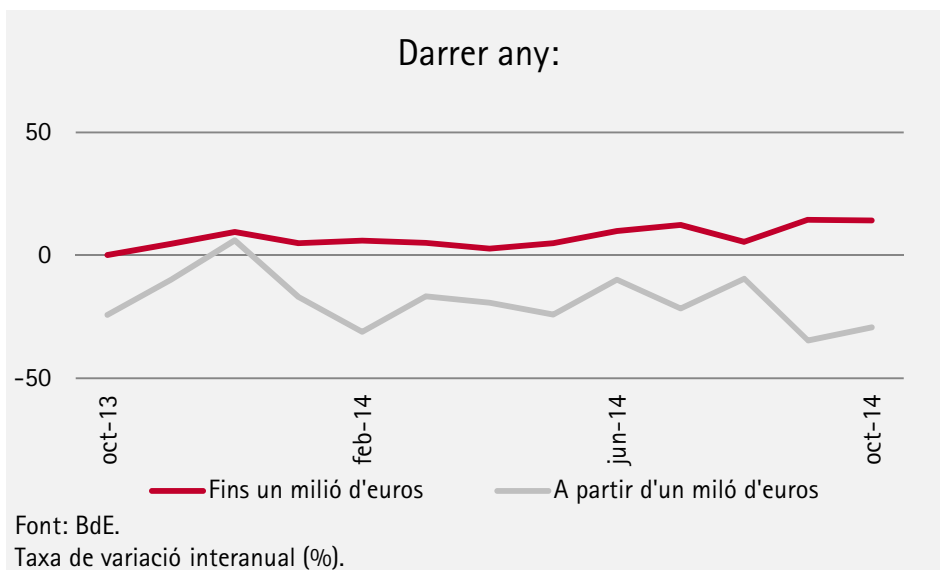
Quant al cost del crèdit, en el mes d'octubre, va continuar la reducció observada des de començament de l'any en els tipus d'interès, tant parell els aplicats per les entitats de crèdit a empreses per a operacions noves menors a 1 milió d'euros (4,53%), com per a les superiors a aquest import (2,74%), expressats en TAE. Per a les llars, els tipus d'interès dels préstecs es van reduir fins al 3,02% per a l'adquisició d'habitatge i fins al 7,21% per al consum.

D'altra banda, segons les últimes dades publicades pel Banc d'Espanya, en el mes de setembre el percentatge de crèdits dubtosos es va reduir lleument al 13,0% del total, amb un volum de 180.517 milions d'euros.

Així mateix les sèries de noves operacions de crèdit –que podrien prendre's com una *proxy* al flux de crèdit que és la variable que més correlació té amb el nivell d'activitat econòmica – continuen creixent per a les societats no financeres de menor grandària (aproximat a través dels crèdits de menys d'1 milió d'euros) que van pujar, a l'octubre, un 14,3% en termes anuals. Per a les empreses grans (aproximat a través dels crèdits de més d'1 milió d'euros) es va observar una reducció del 29,3% anual.

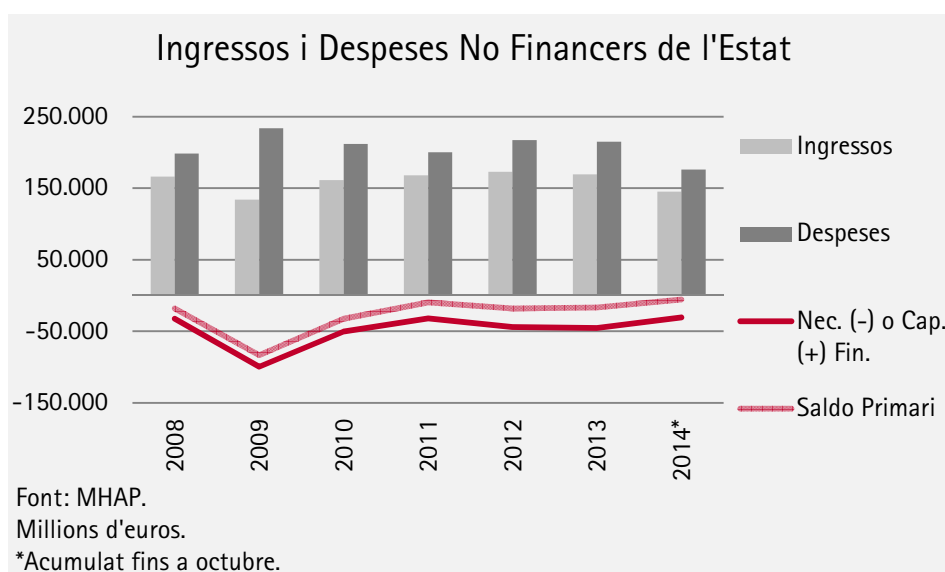

SECTOR PÚBLIC

El dèficit acumulat de l'Estat, de les operacions no financeres, en termes de Comptabilitat Nacional, es va situar en el mes d'octubre, en 30.856 milions d'euros, la qual cosa equival a un 2,90% del PIB. La xifra de dèficit, va ser inferior al 3,48% aconseguit en igual període de l'any anterior. El dèficit primari –sense considerar els interessos del deute– va aconseguir 0,55% del PIB.

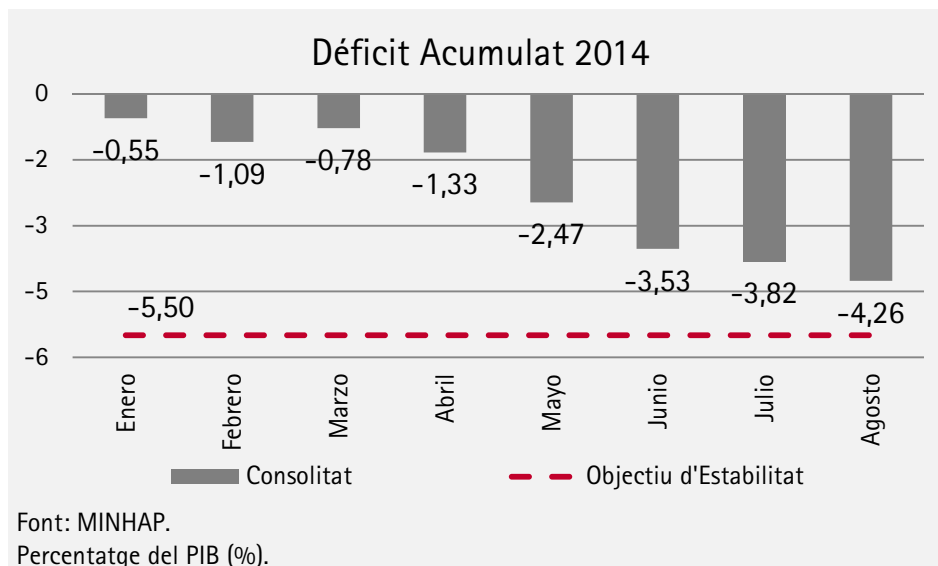
La disminució del saldo fiscal respecte a l'any anterior va ser el resultat d'uns recursos que van augmentar un 4,5% i d'unes ocupacions que també es van incrementar però a ritme menor, amb una pujada del 0,4%. Concretament, els recursos no financers acumulats van ascendir a 145.030 milions d'euros (13,63% del PIB), mentre que les ocupacions van sumar 175.886 milions d'euros (16,53% del PIB).

Els recursos no financers van créixer per l'augment del 3,3% dels recursos impositius que van totalitzar 123.529 milions d'euros, a pesar que les cotitzacions socials, que van totalitzar 6.517 milions d'euros, caiguessin un 0,3% respecte a igual període de l'any anterior. Les ocupacions no financeres van augmentar lleugerament en termes generals, però es van registrar caigudes en la remuneració d'assalariats, les transferències socials en espècie, les transferències corrents, els recursos propis de la UE i la formació bruta de capital fix.

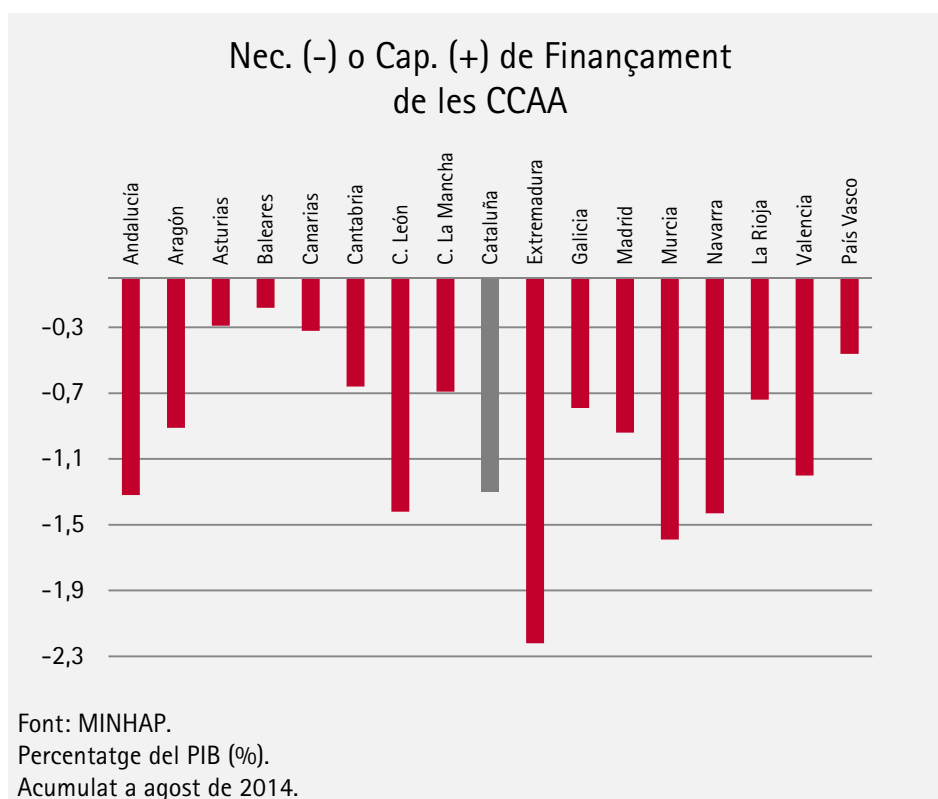

D'altra banda, es disposa de les dades sobre el dèficit conjunt de l'Administració Central, l'Autonòmica i la Seguretat Social al mes d'agost. El conjunt de les Administracions Públiques va registrar una necessitat de finançament acumulat de 45.390 milions d'euros, la qual cosa representa un 4,26% del PIB, i implica un percentatge inferior al de l'any 2013 quan el dèficit va aconseguir un 4,90% del PIB. El saldo primari dels tres subsectors, va ser equivalent a 2,13% del PIB, és a dir, uns 22.675 milions d'euros (22,2% menys respecte a igual període de 2013). En l'Administració Central el dèficit va ascendir al 3,14% del PIB, mentre que el de la Seguretat Social va ser de 0,11%. Per la seva banda, les CCAA van registrar un dèficit d'1,01% del PIB, xifra que inclou les bestretes concedides per l'Estat a compte dels recursos del sistema de finançament. Catalunya va registrar un

dèficit de 2.610 milions d'euros, equivalent a l'1,30% del seu PIB (2.034 milions d'euros o 1,03% del PIB en igual període de 2013).

Cal recordar que l'objectiu de dèficit pel 2014 per a l'Administració Central és del 3,5%, de l'1,0% per a les CCAA i també per a la Seguretat Social. Per a les Corporacions Locals s'estableix un objectiu d'equilibri pressupostari.

SECTOR EXTERIOR

Durant els primers nou mesos de l'any, la balança per compte corrent de l'economia espanyola va registrar un dèficit de 4.200 milions d'euros, la qual cosa implica un canvi enfront del superàvit de 9.300 milions d'euros del mateix període de l'any anterior.

Dins dels components del compte corrent, el saldo de la balança de béns i serveis va presentar un superàvit acumulat de 20.300 milions d'euros, menor al registrat durant el mateix període del 2013. Cal destacar que, el superàvit de la balança de turisme i viatges va augmentar lleugerament, encara que el dèficit de rendes es va incrementar.

El compte capital, per la seva banda, va experimentar un superàvit de 3.800 milions d'euros. Per tant, es va registrar una necessitat de finançament de l'economia espanyola que va aconseguir els 400 milions d'euros, enfront de la capacitat de finançament de 13.900 milions d'euros d'igual període de 2013. D'acord amb els moviments produïts en el compte financer, es va registrar una sortida neta de capital, exclòs el Banc d'Espanya, de 22.300 milions d'euros, enfront d'unes entrades netes de 38.900 milions d'euros en el mateix període de l'any anterior.

BALANÇA DE PAGAMENTS						
Milers de milions d'euros.	2013			2014		
Gener-Setembre:	Ingressos	Pagaments	SalDOS	Ingressos	Pagaments	SalDOS
Compte Corrent:	285,1	275,8	9,3	285,1	289,2	-4,2
Balança Bens i Serveis	248,0	218,7	29,3	253,4	233,1	20,3
Serveis	37,2	9,0	28,2	38,6	9,9	28,8
Rendes	37,1	57,1	-20,0	31,7	56,1	-24,4
Compte de Capital:	5,8	1,1	4,7	4,0	0,3	3,8
Comptes Corrent i Capital:	290,8	276,9	13,9	289,1	289,5	-0,4
Compte Financer:	-	-	22,0	-	-	21,0
Exclòs Banc d'Espanya	-	-	-38,9	-	-	22,3
Inversions Directes	15,2	23,1	-7,9	19,6	22,7	-3,0
Errors i Omissions:	-	-	8,0	-	-	21,4

Font: BdE.

En el que al comerç exterior de mercaderies es refereix, fins al mes de setembre, les exportacions van aconseguir 178.390,8 milions d'euros per al total d'Espanya. En termes anuals, representa un increment de l'1,9%. Així mateix es va produir un augment molt més fort de les importacions, que van pujar un 6,0%, i van totalitzar 197.245,6 milions d'euros. Per tant, el saldo comercial negatiu (-18.854,8 milions d'euros) va ser superior al dèficit d'igual període del 2013. Per la seva banda, la taxa de cobertura va baixar fins al 90,4%. El dèficit energètic va millorar, ja que es va reduir un 6,6%, mentre que el superàvit no energètic va ser gairebé la meitat de l'observat en el mateix període durant l'any passat. Cal assenyalar, que tant els preus de les exportacions com els de les importacions van disminuir, amb una reducció del 0,7% i del 2,5%, respectivament. Per tant, el creixement de les exportacions i importacions en termes reals va ser àdhuc superior, del 2,6% i del 8,7%, respectivament.

La comparativa internacional continua situant a Espanya com una de les àrees més dinàmiques, tant si es té en compte l'últim mes com un període més ampli. Al gener-setembre de 2014 les exportacions espanyoles van registrar un increment de major magnitud al registrat a França i el Regne Unit, encara que inferior al d'Alemanya. Fora de la regió, les exportacions de Japó i les dels Estats Units van augmentar amb més intensitat.

EXPORTACIONS: COMPARATIVA INTERNACIONAL			
	Setembre 2014	Darrers 12 meses	Gener-Setembre 2014
Espanya	9,6	1,6	1,9
França	5,9	-1,1	-1,2
Alemanya	8,5	3,1	3,5
Zona euro	-	-	-
Regne Unit	-4,5	-9,6	-14,7
UE-28	-	-	-
EE.UU.	3,9	3,5	3,4
Japó	6,9	6,5	3,2

Font: MEC.

Segons la destinació, les exportacions cap a la Unió Europea i la zona euro van continuar creixent respecte a igual període de l'any anterior, fins a representar el 63,76% i el 49,9% del total, respectivament. Mentre que les exportacions a destinacions extracomunitàries van descendir en constituir el 36,3% del total. Cal assenyalar que el superàvit comercial amb la Unió Europea es va reduir un 33,5% i el saldo positiu amb la zona euro va disminuir àdhuc amb més força, un 43,1%. El dèficit comercial amb els països no comunitaris, per la seva banda, va augmentar un 11,8%.

En el sector exportador, les principals contribucions al seu creixement per al total d'Espanya, van provenir dels sectors d'automòbil, manufactures de consum, alimentació, begudes i tabac i productes energètics.

En aquest sentit, la comunitat que més va contribuir a l'increment interanual de les exportacions totals va ser Catalunya (amb 0,6 p.p.) ja que les seves exportacions van representar el 25,1% del total i van augmentar un 2,3%.

Milions d'euros.	EXPORTACIONS			IMPORTACIONS			COBERTURA
	Gener-Setembre	Variació anual (%)	% del total	Gener-Setembre	Variació anual (%)	% del total	Gener-Setembre
Catalunya	44.752,2	2,3	25,1	53.737,0	8,5	27,2	83,3%
Espanya	178.390,8	1,9	100	197.245,6	6,0	100	90,4%

Font: MEC.

EXPORTACIONS PER SECTOR				
Gener-Setembre 2014	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Aliments	15,3	4,3	13,2	2,7
Productes energètics	7,4	7,4	3,4	16,1
Matèries primeres	2,5	-5,1	1,5	-4,0
Semimanufactures no químiques	10,6	-1,0	7,1	-1,2
Productes químics	14,2	0,9	26,7	2,4
Béns d'equip	20,1	-1,7	17,4	1,8
Sector automòbil	14,6	6,1	15,0	5,0
Béns de consum durador	1,5	-1,6	1,3	2,3
Manufactures de consum	9,3	7,5	12,8	7,9
Altres mercaderies	4,5	-6,9	1,6	-37,7
Total	100	1,9	100	2,3

Font: MEC.

EXPORTACIONS PER DESTINACIÓ				
Gener-Setembre 2014	Espanya:		Catalunya:	
	Quota (%)	Variació anual (%)	Quota (%)	Variació anual (%)
Europa	70,1	3,0	72,9	3,3
Unió Europea	63,7	4,3	65,0	6,3
Zona Euro	49,9	4,5	52,8	5,3
França	15,9	0,9	16,8	0,9
Alemanya	10,5	6,1	11,6	6,8
Itàlia	7,1	2,6	8,1	4,3
Resto UE	13,8	3,7	12,2	11,0
Regne Unit	7,1	6,2	6,2	16,0
Resto Europa	6,4	-8,1	7,9	-16,3
Amèrica del Nord	4,8	16,3	3,2	2,1
EUA	4,3	16,4	2,9	2,9
Amèrica Llatina	5,7	-10,6	6,3	-5,5
Brasil	1,3	-14,6	1,3	-12,3
Àsia	6,2	13,1	5,9	1,0
Japó	1,1	20,4	1,2	24,0
Xina	1,7	2,8	1,7	-12,0
Orient Mitjà	3,1	-9,8	3,2	8,2
Àfrica	6,9	-0,7	6,8	4,9
Marroc	2,5	6,5	1,9	5,8
Oceania	0,8	-23,9	0,8	-27,2
Total	100	1,9	100	2,3

Font: MEC.

A Catalunya, durant els nou primers mesos del 2014, les exportacions van augmentar un 2,3%, per sobre del creixement del total d'Espanya. Les vendes a l'exterior catalanes, que van assolir els 44.752,2 milions d'euros, van representar el 25,1% de les exportacions totals. Les importacions, d'altra banda, van aconseguir els 53.737,0 milions d'euros (27,2% del total), augmentant un 6,0% en termes anuals. Conseqüentment, la balança comercial va registrar un dèficit de 8.984,8 milions d'euros, un 55,1% més elevat que el registrat en igual període del 2013. D'aquesta forma, la taxa de cobertura va descendir lleugerament fins al 83,3%.

Cal esmentar que les exportacions Tarragona i Lleida van retrocedir (2,0% i 4,4%, respectivament), mentre que les de Barcelona i Girona van augmentar (3,3% i un 2,3%, respectivament), respecte al període gener-setembre de 2013.

El sector de productes químics va continuar sent el primer sector exportador de Catalunya, amb una quota del 26,7% sobre el total, avançant un 2,4% respecte al mateix període del passat any. També van augmentar les vendes de béns d'equip, automòbil, aliments i manufactures de consum. Per la seva banda, van descendir les exportacions de semimanufactures no químiques, matèries primeres i béns de consum durador.

Les exportacions catalanes dirigides a la Unió Europea, (65,0% del total) van créixer un 6,3%, mentre que les que tenen com a destinació la zona euro (52,8% del total) van augmentar un 5,3%. Les vendes a França, principal país de destinació (16,8% de total), amb prou feines van augmentar (0,9%) i les dirigides cap a Alemanya (11,6% del total) van avançar un 6,8%. Les vendes a països no pertanyents a la Unió Europea (35,0% del total) van disminuir un 4,3%.

Pel que fa a l'evolució de l'euro respecte al dòlar, va continuar baixant la cotització de la moneda europea –amb una depreciació del 9,5% en el que va de l'any– malgrat les millors dades macroeconòmiques de la zona euro en general. Les diferents instàncies de política monetària entre la zona euro i els EUA va continuar afectant el mercat de divises.

